

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

'Davacı vekili tarafından, davacı şirket adına Y.. İli, A... İlçesi, T.. Beldesi, D... Mevkiinde bulunan taşınmazlar için 2010 yılına ilişkin olarak emlak vergisi tahakkuk ettirilmesine dair işlemin, dayanağı asgari ölçü birim tespitine ilişkin takdir komisyonu kararını iptali istemiyle T.. BELEDİYE BAŞKANLIĞI'na karşı açılan davada, davacı tarafından, emlak vergisine ait asgari ölçüde birim değerlerinin takdir komisyonlarınca belirlenmesine ve bu komisyon kararlarına karşı mükelleflerin dava açma hakkını ortadan kaldıran 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun mükerrer 49. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürüldüğü, komisyon kararlarına karşı mükelleflerin dava açma hakkını ortadan kaldıran hükmün Anayasa'ya aykırı olduğu yolundaki iddiası Mahkememizce de ciddi görüldüğünden işin gereği görüldü.

Dava Konusu Olayda Uygulanacak İtiraza Konu Kanun Maddesi

213 sayılı Vergi Usul Kanunun mükerrer 49. maddesinin (b) fıkrasının 3. bendinde; 'Takdir komisyonlarının bu kararlarına karşı kendilerine karar tebliğ edilen daire, kurum, teşekküller ve ilgili mahalle ve köy muhtarlıkları onbeş gün içinde ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilirler.' cümlesi yer almaktadır.

Anayasaya Aykırılık Sorunu

1982 Anayasasının 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyetinin, ...bir hukuk devleti olduğu belirtilmiş, 36. maddesinin 1. fıkrasında, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu vurgulanmış, 125. maddesinin 1. fıkrasında ise, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen 213 sayılı Kanunun mükerrer 49. maddesi ile arsa ve araziye ait asgari ölçüde birim değerlerin tespitinde takdir komisyonlarına yetki verilmiştir. Bu yetki uyarınca takdir komisyonlarınca her dört yılda bir belirlenen asgari birim değerleri emlak vergisinin tarh ve tahakkukunda esas alınmaktadır. Ancak itiraza konu kanun hükmü ile takdir komisyonu kararlarına karşı dava açma hakkı belirli kurumlara verilerek taşınmaz sahibi ve aynı zamanda emlak vergisi mükellefi olan gerçek veya tüzel kişiler bu haktan mahrum bırakılmıştır.

Oysa ki, bu hüküm ile Anayasanın 125. maddesindeki idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olduğuna ilişkin kuralın açıkça ihlal edildiği düşünülmektedir. Çünkü, arsa ve araziye ait asgari ölçüde birim değer tespitine ilişkin takdir komisyonu kararları taşınmaz sahiplerini ilgilendirdiği halde anılan hükümle taşınmaz sahiplerinin elinden dava açma hakkı alınmıştır. Her ne kadar bir takım kurum ve kuruluşlara dava açma hakkı verilmiş ise de, uygulamada çoğu zaman itiraza konu hükümde sayılan kurum ve kuruluşlar dava açmamakta ve kesinleşen takdir komisyonu kararları nedeniyle mükellefler yüksek tutarlarda vergi ödemekle karşı karşıya kalmaktadırlar.

İtiraza konu 213 sayılı Kanunun mükerrer 49. maddesinin (b) fıkrasının 3. bendindeki cümle aynı zamanda, Anayasanın 36. maddesindeki herkesin, meşru vasıta ve yollardan

Esas Sayısı : 2011/38
Karar Sayısı : 2012/89

faýdalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu yolundaki hükme de aykırıdır. Çünkü, takdir komisyonunca yüksek tutarlı metrakere birim değeri belirlenmesi durumunda bu belirlemeye göre hesaplanan verginin hukuka uygun olmadığına ilgililer tarafından yargı mercileri önüne taşınmasına olanak tanınması hak arama hürriyeti ve hukuk devleti ilkesinin bir gereği olduğu halde anılan hüküm ile bu imkan mükelleflerin elinden alınmıştır. Dolayısıyla itiraza konu hüküm yukarıda yer verilen Anayasa hükümlerine aykırı olduğu düşünüldüğünden iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; Anayasanın 152. maddesi ile 2949 sayılı Kanunun 28. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, 213 sayılı Vergi Usul Kanunun mükerrer 49. maddesinin (b) fıkrasının 3. bendinde yer alan 'Takdir komisyonlarının bu kararlarına karşı kendilerine karar tebliğ edilen daire, kurum, teşekküller ve ilgili mahalle ve köy muhtarlıkları onbeş gün içinde ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açabilirler.' cümlesinin iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulmasına, oybirliğiyle karar verildi."